

(D/38)

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)

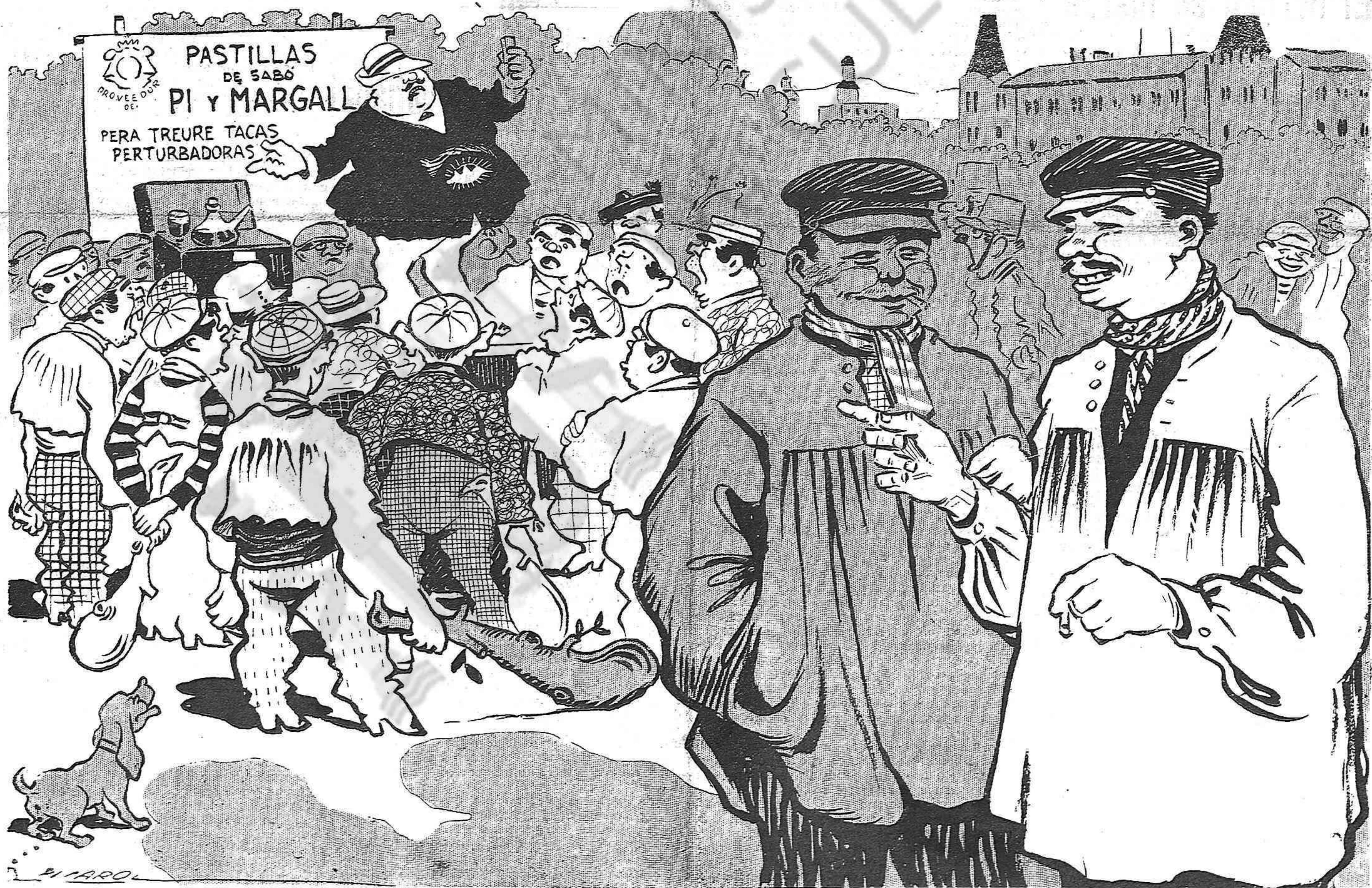
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

Tentativa fracassada

—¿Qué ven ara aquest mestre?

—Pastillas Pi y Margall. Pero no ensarronará pas á ningú: tothom sab que son falsificadas.

LA SENMANA

ULLADA POLÍTICA

ALLÍ hont menos un se pensa salta una crisis. Desprevinguts estaven dimecres algunes dels ministres de 'n López Domínguez, en els seus despatxos preparant feyna ó combinant entredos, quan els arribá la trista notícia:—El President acaba de presentar la dimisió del ministeri.

Se quedaren blaus. Pero si, senyora: així van las

cosas d' Espanya: ministres hi ha que resulta que han dimèsit, sense ni més havern tingut coneixement previ. Com el lloro del portugués van ahont els portan.

Pero ¿qu' es lo que va succeir? Una maniobra de 'n Moret y una empípada de 'n López Domínguez. Ja feya temps que l' primer, fingintse gran amich del govern, per sota má li segava l' herba. En la qüestió de la lley de Asociacions, unas vegadas li deya que sí, altras que no, y altras que faria tot lo possible pera servirlo... Y en efecte, ja l' ha servit: pero de amich. Una senzilla qüestió de procediment,

el fixar si aqueil projecte de Lley se discutiria alter nativament ab el pressupost, va ferla valer en Moret pera declararse en franquía contra l' pacte qu' en López Domínguez y en Canalejas, President del Congrés, havían concertat, y com algú que ocupa un lloc molt alt va innovarli al general aquesta retxa, y de això 'n resultava que la majoria anava a dividirse, no tingüé ja més aguant y digné:—Ahí queda eso...

Y ja tením armada la crisis total y complerta del ministeri, promoguda com totas, y com totas en vías de resoldre's á espatllas del Parlament.

Aquest joch no ha de sorprendre á ningú: l' arbre de la monarquia no pot donar altres fruits. Sobre aquest particular ens atenim á lo manifestat pel nostre ilustre jefe:

—Aquesta crisi confirma ab quanta rahó venim combatint al régime, y quant en el seu punt estigué la protesta de la minoria el passat dilluns, y tot quant en nom d' ella vaig dir sobre l' carácter de la irresponsabilitat.

—No's compren que la discussió de la Lley de Asociacions siga interrompuda ayeradament per aquesta crisi feta á espatllas del Parlament y de la Na-

ció. No s' comprén que ningú s'atreveixi a governar tenint tancades les Corts. Unicament s'explica si s' procedí a la disolució de aquestes, convocant a eleccions per unes de noves.

Según las malas costums vellars. El Parlament no entra en funcions en les crisis, no es orgue de la soberanía com en tots els païssos lliures. Vegin quantas crisis ha experimentat el partit liberal en el poch temps que ocupa el poder: la del 20 de juliol de 1905 ab la entrada d'en Montero Ríos al govern; la de 2 de desembre del mateix any ab la entrada del Sr. Moret; la de 5 de juliol de 1906 ab la entrada del general López Domínguez... y per últim l'actual.

Res més favorable pera la causa de la República que aquestes crisis, en quan elles justifican els nostres pessimismes, quan afirmem que no hi ha redenció possible dintre del actual régimen.

* *

De moment s'ha encarregat a'n en Moret la formació del nou govern. Just era que recullí el premi de la seva perfidia. El que'l 5 de juliol se considerava incapàs de governar ab les Corts actuals, ara no té cap inconvenient en intentar-ho, ab tot y haver enconat, ab la seva conducta desleal, l'animadversió dels canalejistes y altres elements de la majoria.

En tal condicions, governar es impossible. Pero pels ministeris monàrquics governar es lo de menos: als sols poderse sostener el major temps possible s'acontentan, y a tal objecte dedican totes les seves forces.

[Pobre país el nostre!... Cada dia més necessitat d'heroichs remeys, y els seus curanderos sempre a la greanya disputantse la clau del rebost.

El régime està completament agotat. Lo que sembla increïble es que no ho estigui encare la pa ciencia del poble!

PPB BULLANGA

El barullo en marxa

Les lerrouxistas temen una idea molt especial de la política. Qualsevol al veure'ss cridar y agitarse epileptica ment, creurí que s'han figurat que eridan cada hui per cent y agitantse cada hui per cent, multiplicavan també per cent l' efectivitat de la seva forsa. Y no obstant, res més lluny de la veritat: tant com més eridan y s'agitan més forsa perdren, perque més s'allunyan de la via recta del convenciment, de la rahó y l'bon sentit. Y si n'algú pretenen enganyar, resulta que s'enganyan sois a sí mateixos.

Perque ja ningú fa cas de les seves gasconsadas, ni dels meetings de 20 mil assistents, ni dels àlbums de les 15 mil firmas. Tothom sobre aquest particular sab a qué atenir-se: tothom sab que l'miracle dels pans y 'ls peixos no son els capassos de realisar-lo, com no sigui ab la ploma y sobre las quartilllas que tot ho admeten.

Així els havém vist blassonar constantment de que contan ab la major part dels Centres y Circles del partit, representats en la Junta Municipal, suposant que s'están tots ells en contra de Solidaritat catalana. Pero per qui coneix l'intrigulsi de la cosa aquesta afirmació careix de fonament. Un bon número d'entitats ab dret propi a figurar en la Junta Municipal son purament nominals: això tothom ho sab. N'hi ha d'altres de una importància tan limitada, que l'seu personal casi queda redubit al que compón la seva Junta directiva. Y en quant a les pocas que la tenen aqueixa importància, estan avuy tan embrullades, tan desconcertades, a causa dels procediments lerrouxistas, que s'ha sumament difícil treure'n l'ayga clara en el sentit de determinar la seva veritable manera de pensar.

En primer lloc totes sens escepció han sufert irreparables danys de les temeritats lerrouxistas. Son tantas les baixas que han experimentat en la llista de socis, que la major part d'elles han descendit a mènies de la meitat del seu antich contingent. Això, allá hont—com ha succehit a Gracia y al Poble Sec y prompte succeherà al Poble Nou—no s'han constituit encare centres republicans solidaris enfront dels que s'manten enemichs de la Solidaritat.

Si tan segurs estan els lerrouxistas de l'adhesió de aquests Centres y Circles, per qué no la posan en clar de una manera ordenada, es áir convocant junta general de socis, y contant de bona fó elas asistents y 'ls abstinguts, els que votessin en pró y 'ls que ho fessin en contra? ¡Ah! Aquest procediment té una gran contra. Per ell se posaria en desubert que ab les seves campanyas desatinades han portat la descomposició a tots els Centres y Circles del partit, y encare que recabessin una votació contraria a la Solidaritat, tan migrat seria ja l'contingent de socis, sense trampa ni cartró, votants en aquest sentit, qu'ells mateixos, acostumats a parlar sempre de mils y mils, se donarien pena de ferla pública.

Per tal motiu optan ab preferència pel barullo, per la exageració desaforada, per la suplantació sistemática de la veritat, pels meetings de la impotència y pels mensatges suscrits per firmas que ningú s'ha de pendre la pena de comprobar.

Això creuen que fa més revolucionari, quan, en realitat, lo que sembla es una copia de les malas arts del caciquisme monàrquic.

* *

Es molt natural que l'Sr. Salmerón fes el cas que devia fer dels comissionats que anaren a trobarlo en representació del barullo en marxa.

Ab sois repetir el conceptes continguts en l'admirable discurs pronunciat el dia 27 de maig davant de la Junta Municipal com a Diputat per Barcelona

y com a Jefe del partit, ne temia prou per taparlos la boca. Y ab sois recordarlos que la Junta Municipal, a proposta del Sr. Lerroux, acordà en aquella ocasió haver escollat ab gust las declaracions fetas per l'Sr. Salmerón, podia haverlos dit:—Si les circunstancies no han canviat lo més mínim; si avuy igual que llavoras jo entenç que Solidaritat catalana es un gran moviment regenerador d'Espanya y crech, com llavoras vaig manifestar, que per limitar-se avuy a Catalunya correspon a la representació de les quatre Juntas provincials el determinar las relacions del partit de Unió republicana a Catalunya ab la Solidaritat; si tot això vaig declarar en aquella ocasió y vosaltres ho varen admetre, declarant haverlo escollat ab gust ¿a qué respondi avuy la vostra gestió?

Els no poden dir a qué respondi, pero tothom ho sab. Respon senzillament al exacerbat, al satànic amor propi del autor de *El alma en los labios*, que s'figurava poder acabar ell sol ab un moviment tan poderós com el de Solidaritat catalana, y que avuy se troba que ab lo qu' està acabant en realitat es ab s'mateix y ab la poderosa organització que tenia l'partit, avants de qu'ell s'empenyés en portarlo per uns derroters tan perillosos.

De la seva campanya contra l'sentiment de un poble, cristalitzat en l'acció de Solidaritat catalana, no n'queda més que una perturbació inmensa per lo que atany al partit, y per lo que respecta al Sr. Lerroux y als seus escassos partidaris una impotència tan gran com la mateixa perturbació que han produït.

* *

Pero l'home no s'dona encare. Ja ho veu qu'està perdut; pero prefereix ser màrtir, ó millor dit suicidi, que confessor.

Y ell, qu'en distints ocasions havia declamat contra l'Jefe, donant-li quinze dies de temps pera fer la Revolució ó disoldre la Unió republicana (meeting de València, pochs días després de l'Assemblea de Zaragoza); ell que l'havia insultat ab aquell telegrama inconcebible dirigit als redactors de *El Progreso*; ell que distints vegades havia tractat de constituir un partit seu exclusiu, embarniscat de radical, per acabar ab el bloc de la Unió republicana y quedarse quan menys cap-de-colla de alguna cosa; ell avuy encare s'empeny en sostener una situació cada dia més equivoca y cada dia més falsa. El barullo en marxa.

Així, quan tothom esperava que tornaria a Barcelona ab els comissionats del mensatge a donar explicacions sensacionals, se va quedar a Madrid, preferint parlar aquí per boca de ganso, y escullint per ganso al Sr. Serracílara, que per lo vist, a última hora, y veientlo tant mal parat, s'ha imposat la misericordiosa missió de ajudarlo a ben morir.

* *

La festival del diumenge, fou un nou barullo, no pas en l'ordre material, ja que ningú havia de anar-lo a perturbar: un nou barullo en l'ordre polítich.

Si les lerrouxistas estan tan segurs com diuen de la formidable immensitat de les seves forses, per què no portarlas a les Arenas, conforme així ho havian anunciat, a eclipsar l'Aplech de la Protesta?

Ah! ja saben ells que l'seu fracàs hauria corregut parcellars ab l'infinit de les seves pretensions, de la seva petulancia. A *palo sech*, sense moixigangas, ab austilitat, tal com varen procedir els organitzadors del Aplech de la Protesta, no son ells capassos de omplir cap Plassa de toros: bon goig la Plaça dels Peixos ó la de Marcús.

Per això van acudir al expedient de sempre: similar al *Onofri* una festival en honor de Pi y Margall, y música per aquí... y coros per allà... y *vayan entrando señores, que la función es de balde...* aunque no sea en balde...

Perque de lo que s'tractava no era d'honorar al gran Pi y Margall, sino de reunir gent, vingués de ahont vingués y fos qui fos, per escoltar las explicacions del Sr. Lerroux exposadas per la boca de ganso del Sr. Serracílara. Ningú havia de preguntarlos als reunits si eran realment republicans ó aficionats a divertirse sense gastar un céntim. Per això molts, terminat el concert, se retiraren, fentlos frachs dels discursos.

Es així com se fá la bona política? En tot cas será la política anti-solidaria, que no té res de bona: Ab el xim-xim per una part, y ab l'estaca, la faca y 'l revòlver per altra difficultat se pot arribar a cap fi serio, reflexiu, ni conscient. Y així se comprén que ja no s'han sols les persones mes caracterizadas del partit, las que se separan de aqueix ricidil barullo carnavalesch, sino las masses populars, las que no aspiran a cárrechs ni empleos, las que tenen fe en la redempcio de la patria y en la seva propia emancipació, lograda per una República, no de secta, que fora impossible, sino eminentment nacional y revolucionaria, en el sentit en que 'ls radicals francesos, sense vanas declamacions, practican la Revolució.

Fermament despostas á no fer ja mai més esquereta a la càfila dels ambiciosos, que tot ho sacrifican á la satisfacció dels seus apetits, els verdaders republicans no trencaran mai els llaços que 'ls uneixen ab l'intel·ligència soberana y ab el cor patriòtic y humanitari del gran Salmerón, y comprendràn al últim els més obcecats—sempre que ho hajen estat de bona fé—que no en va haver sigut l'il·lustre repòblic el més intelligent, ferm y seguir propulsor del gran moviment del poble català, y acumulador á la vegada d'energia revolucionaria.

P. K.

El sol per Ponent

Sols quatre diputats lograren enviar al Parlament el partit republicà de Portugal. Quan la seva elecció, recordem haver dit que ab quatre rodes marxaria 'l carro triomfal de la Revolució.

Y 's confirma de plé 'l nostre pressentiment. Els insignes Costa, Braga, Menezes y D'Almeida han declarat guerra á mort á la monarquia y á les oligarquias qu' extençen el país, y que no van poder impedir la seva elecció. Y 'l país s'enar-

deix y respón al admirable esforç de sos insignes representants.

El dia 21 de novembre tingueren efecte una sessió memorable. El diputat Costa s'alsà a protestar contra 'ls adelants de diners fets per l'Hisenda á la Casa Real, calificantlos de fraudulents. Els examina severament y exclama en un apòstrofe.—«Y 'l rey continuará disfrutant de la vida y vivint ilegalment á costa del tresor públic, xulant la suor y las llàgrimes del poble!»

Descriu 'l quadro de abandono y fam en que 'l país se troba, y en aquest moment—diu—veniu á exigirnos qu'entreguém á la Casa Real milions d'euros, ofegant al régime en una mar de fanch!... El país no deixarà cometer aquest crim. El país no permetrà al Gobern que sigui encubridor de tantas defraudacions. Tant criminal es el qui donà com el qui rebé 'ls diners. El rey y 'ls ministres son criminals als qui devémen castigar.

El President interromp al orador, invitantlo á cesar en sos atacs al monarca. El Sr. Costa continua més inflamat que mai:

—Diu la V. E. qu' es honrat. Cumpleixi, donchs, ab el seu deber. Realisi la hipoteca de la Casa de Braganza, y quan el rey haja tornat al país lo que li ha pres, diguils slashors:—Ara retireuvs: no volgueu que 'l país vos posí á la presó com un criminal vulgar. (Gran tumulte: campanileig del president.)

El diputat Costa ab veu de tró:—«Per menos de lo que ha fet el Sr. D. Carlos, caygué 'l cap de Lluís XVI damunt del cadifalch!»

El President manà al Sr. Costa que sortís de la sala, y no essent obehit feu entrar la forsa pública a executar l'ordre. El diputat Menezes, encarantse ab els soldats, crida:

—«No cumpliu l'ordre que 'us donan. Proclameu aquí mateix la República. Vosaltres sou fills del poble y deveu ser exemple d'alt patriotisme.»

Els soldats traiguereu de la sala al diputat Costa. Pochs días després era expulsat així mateix el diputat Braga. El poble 'ls esperava y 'ls portà en triomf.

Portugal està que bull. L'opinió republicana va adquirir una forsa avassalladora. Las conseqüències seran les que deuen ser. El sol de la Revolució aquesta vegada sembla que sortirà per Ponent. R.

Al contrari: al periódich del Sr. Lerroux la cosa li ha semblat molt ben feta y acomodada á la seva política.

J.

ELS LERROUXISTAS TOCAN EL VIOLÓN EN PI Y MARGALL ERA SOLIDARI

Si N' era molt avans d'haver aparescut la Solidaritat Catalana. Liegeixinse, sinó, els següents párrafos d'un article seu publicat en *El Nuevo Régimen*, l'any 1901, poc després de la seva vinguda a Barcelona per presidir la festa dels Jocs Florals, y diguis si es possible fer d'aquest gran moviment regional una defensa més hermosa, més ben fundada ni més eloquent. Parla el mestre.

—Vinieron los catalanistas á las Cortes, y hablaron claro y explícitamente. He aquí lo que dijeron:

—Dijeron que no son ni han sido nunca separatistas; que reconocen, no sólo la unidad de la Patria, sino también la del Estado; que quieren con todo la autonomía de Cataluña y las demás regiones de la Península, así en lo administrativo como en lo político; que admiten todos los derechos del hombre proclamados por la revolución francesa, y no encuentran cosa mejor que la libertad humana en todos los órdenes de la vida. No se dijeron republicanos, pero no rechazaron la República.

—Ved ahora el programa de sus periódicos y sus asambleas. Determinan las funciones del Estado á par de nosotros; las reducen al régimen de los negocios nacionales y los internacionales. Le vedan toda ingobernabilidad en la vida interior de las regiones. ¿En què difieren de nosotros? En nada respecto á la reorganización del Estado.

—Debemos ni podemos mirarlos como enemigos? No aconsejan por lo contrario, la razón, la moral y la política, que vivamos con ellos en buenas relaciones y juntos vayamos á la destrucción del unitarismo que todos aborresemos? Queriendo ó sin querer, HABREMOS DE MARCHAR JUNTOS, puesto que perseguimos fines idénticos.

—Quiénes miran con malos ojos que nos acerquemos? Principalmente los iracundos unitarios, que, no pudiendo disimular su enojo al vernos en Mayo cordialmente recibidos por los catalanistas, nos calificaron poco menos que de traidores á la Patria. No han podido llevar con paciencia que nuevos hombres y nuevos partidos hayan dado al espíritu federal de Cataluña aliento y bríos, y contra ellos y contra nosotros han extremado sus ataques.

F. PI Y MARGALL

* *

Y bé: ¿qué dirán ara els desditzats que ab tan poca aprensió han tractat d'aprofitar-se del nom del gloriós mestre de la Democracia pera els seus inconfessables fins particulars? S'atreviran encare á sostener que en Pi y Margall—com ha tingut la frescura d'escriure un *deixebé* seu—«sempre aconsellà que las coalicions se fessin solzament ab els republicans y socialistas?»

Davant del text que acabem de reproduir, no hi caben habilitats ni equilibris. En Pi y Margall es qui en ell parla, y 'ls que després de llegir aquests hermosos párrafos gosin encare repetir que 'l patriarca de la Federació hauria sigut enemic de la Solidaritat, son uns perfectes farsants y uns despreciables mistificadors.

Els peus á la galleda

A motiv de la famosa campanya realista al Parlament portuguès pels quatre diputats republicans, els únics que hi tenen representació, no faltá aquí á Espanya qui s'apressurá a treure'n un efecte.

El Sr. Lerroux, sense pendre consells de la minoria republicana, pel seu propi compte, obrant com a jefe del futur partit que's proposa acudir a la Corts altre diputat qu'ell sol, pronuncià en el Congrés algunes paraules entusiastes en honor dels intrépids diputats portuguesos que tan denodadament se batien contra la monarquia del seu país. Y de més á més, prescindint sempre de la minoria republicana—perque Ell es Ell y Ell sol se basta—procurà ferlioshi arribar un mensatge de felicitació.

Donchs bé: fins en una cosa tan senzilla, tan avinent y tan lluhida, estava escrit que havia de ficar els peus á la galleda, donant novament una prova de la seva supina ineptitud política, del seu desconeixement complet del estat de l'opinió portuguesa.

Perque'l Sr. Lerroux, imaginantse sens dupte que era lo mateix parlar als diputats republicans de Portugal, que á la seva genteté de la *Casa del Pueblo* de Barcelona, en el seu discurs de las Corts, y creyérm que igualment en el mensatge, donà per sentat que l'aspiració del poble portuguès, lo mateix que la del espanyol es fer una patria feliç, pròspera y única en la Península ibérica. Y aquesta declaració va caure tan malament á Portugal—per tant que 'ls portuguesos son idòlatras fins al fanatisme de la seva independència nacional—que las felicitacions y el mensatge del Sr. Lerroux als diputats republicans en lloc de complaire's

sarà que s' hauríen estaviat de tenir que donar aquest pas, de no haver el Sr. Lerroux suscitat la qüestió tan inoportunitat y ab tanta ignorància del verdader estat de l' opinió portuguesa.

Per fortuna la minoria republicana, baix la presidència del Sr. Salmerón, á requeriment del Directori republicà portugués, ha posat les coses en son lloc degut, surgint l'estrip del Sr. Lerroux, ab la manifestació següent:

«Directori republicà.—Lisboa.—En contestació á son afectuós telegrama, la minoria republicana afirma que la gloriós independence portuguesa es sacratissima per tot republicà espanyol, que considera torpe y abominable atentat, qualsevol expressió que afectar pugui al noble y vigorós sentiment de la democràcia lusitana, per ser indestructible la soberanía de la seva patria.—SALMERÓN.»

Ab l'oportuna intervenció del Sr. Salmerón ha quedat dignament terminat l'incident ab tanta torpesa promogut pel Sr. Lerroux qui, com se veu, ni aquí ni à fora, pot donar un pas que no ensopegui, desde que va llençar las crossas.

**

Y ara ell que expliqui las coses com millor li sembla: may podrà negar que ha comès una verdadera lleugeresa.

Si s'havia imaginat que podria anar á Lisboa á fundar un *Progreso*, y una *Casa del Pueblo*, y un sindicat, y una farmacia, y fins una sastrería revolucionaria, s'ho haurà de treure del cap.

De la mateixa manera els que diumenje al *Onofri* reclamaven qu'en Lerroux anés á buscar als dignes diputats portuguesos portantlos á ensenyars á Barcelona, en una forma semblant á la que va emplear ab els russos, s'hanurán de desenganyar, pensant que demanava la lluna. Per lo mateix que l' digne diputat republicà de Portugal van de dret á la Revolució, encarnant el sentiment de aquell poble, no es fàcil que s' prestat may á presentarse de brasset ab en Lerroux, que aquest sí que tothom ho sab ahont vā.

P. DEL O.

EMÀ diumenje s' dona una gran batalla en el Districte de La Bisbal. Se tracta senzillament de la elecció de un diputat provincial; pero la lluyna's presenta en circumstancies especialíssimas. Els elements partidaris de Solidaritat catalana se proposan donar un cop de mort al caciquisme rourista, y es indubitable que ho conseguirán. La Comissió executiva de Solidaritat catalana apoya l' acort dels solidaris del districte, considerant que l' batallar contra l' caciquisme constitueix un dels fins primordials del gran moviment de Catalunya.

El candidat elegit per la Solidaritat bisbalenca es el Sr. Coris y Corominas, procedent de l' Unió republicana.

**

Se'ns ha dit que alguns encare que pochs elements lerrouxistas el combaten. Ens resistim á creureho.

Pero si resultés aixís, s' evidenciarà lo qu' es avuy en molta una mera presumpció. Això es: que davant de Solidaritat catalana, està formada y entra en joch la Solidaritat lerrouxista-caciquista.

La qual deu ser, sense que nosaltres atiném á véreho, un portento de moralitat.

Una llevor que brota.

A Zaragoza l' catedràtic Sr. Royo y Villanueva fou obsequiat ab un banquet pel seu nombrament de Catedràtic de Dret de la Universitat de Valladolid.

Y en els brindis que s' pronunciaren se inicià l' idea de constituir la Solidaritat aragonesa.

Que l' idea prosperarà ho abona'l carácter aragonés tan destacat, y enter. Sempre ho havíam cregut que Aragó no voldrà ser menos que la seva germana Catalunya, tractantse de son propi bé y del bé d' Espanya!

Té rahó que li sobra l' Unamuno, al dir lo següent en un article sobre la qüestió religiosa.

«El catolicisme espanyol ha deschristianitzat á Espanya. La majoria de nostres sacerdots no han llegit els Evangelis, fora dels trossos qu' ells masculinan en llatí, quan diuhem missa...

...La lluya que s'inicia ha de ser ans que tot y per damunt de tot, la lluya de la sinceritat contra la mentida; y menteix casi sempre l' que s' declara anti-clerical; pero catòlic!»

Aquests concepçons tan justos hauríen de ser la bandera de la gran campanya que s' ha d' emprendre, fins á establir en el nostre poble el gran imperi de la veritat.

El Progreso va creure posar una pica en Flandes exhumant una carta que D. Valentí Almirall va escriure en vigília de unes famoses eleccions, condemnant las maniobras dels catalanistes que per afrontar al partit republicà s' entenien ab els reactionaris.

Aquella carta, llavoras, era oportuna y estava admirablement. Però reproduir-la avuy, sense fer mérit de les circumstancies especiales que van inspirarla, es procedir ab insigne tonteria ó ab manifesta malícia.

**

Nosaltres que coneixem tant al Sr. Almirall, ens atrevim á afirmar que no hauríen vist ab indiferència l' aconteciments del 25 de novembre de 1905, quals efectes immediats siguieren un canvi complet en la posició dels partits polítics militants á Catalunya. Que aquell memorable succés y las seves naturals conseqüències hauríen influït en el seu pensament y en la seva acció, de acort perfecte ab la immensa majoria dels republicans catalans. Y que per últim, si avuy visqués, al veure que l' moviment catalanista, purgat de atavismes perniciosos y d' ex-

clussivismes antipàtichs, s' orienta resoltament cap á l' esquerra, seria un dels més entusiastas partidaris de Solidaritat catalana.

«Com nò, si l' Sr. Almirall, al separar-se del partit federal pera fundar el Centre català, ja la perseguí aqueixa Solidaritat?»

**

Tant sols els qu' en els seus fanatismes personalistes, donan cada dia probas mes claras de desconfiança á Catalunya, poden invocar torpement el testimoni del Sr. Almirall, que si avuy veua la seva obra anti-catalana, anti-democrática y anti-revolucionaria, no trobaria per abominar d' ells paraules prou duras en el vocabulari.

Y aquí tenen, després de questa lleugera fregada, posat en descubert el llautó de questa nova modeda falsa.

Tots els industrials que utilisan el sucre en els productes qu' elaboran estan justament esparverats davant dels projectes de 'n Navarroreverter, favorables á la constitució del trust sucraire. Però salvar la situació de algunes grans empresas que s' veuen en un compromís per haver calculat malaient el seu negoci, l' ministre s' disposa á afavorir-les ab una serie tal de privilegis, que las constituirà en àrbitres absoluts en la producció de aquest article.

El sucre que avuy se paga á 50 céntims el kilo en el mercat de Marsella, costa á Espanya 1 peseta 25 céntims. Y encare ab això no n' hi ha prou, y s' preten que aquest sucre augmenti á gust dels monopolizadors.

«Cóm viurán la multitut de industrias que utilisan el sucre com primera materia? Per això protestan desesperadas, y es necessari que l' país els hi fassi coro.

No s' pot consentir qu' Espanya sigui víctima per més temps de un ministerio massa llaminer.

L' Unió de Professors particulars del districte universitari de Barcelona s' ha dirigit al President de la República de Bolivia, demandantli las condicions ab que allí podrían prestar els seus serveys professionals.

Ja ho veuen: un dia l' s' traballadors, un altre dia l' mestres, tothom intenta emigrar de aquesta patria d' incurables desventures. Prompte l' arbre sech y mort se quedará sense una fulla.

**

«No farà mil vegadas millor armarse d' energia, y ab l' energia que dona l' dret á la vida, qu' es el més primordial de tots els drets, treure d' Espanya á puntadas de peu als autors de tanta desdita?... Aquests y sols aquests son els que hauríen d' emigrar.

El Sr. Nougués ha demostrat que la forta subvençió que l' Estat concedeix á la Trasatlàntica del mar-

ques de las Cinquillas, la utilisan principalment els estrangers.

Perque l' s' barcos del beatifich marqués surten generalment de ports extrangers tan abarrotats de mercancies, que quan arriban als ports espanyols ja no s' podeu admetre y l' s' exportadors quedan penjats.

Així es com afavoreixen al comers aquests magnates de la subvenció. Així es com fan patria, is que no tenen per lo vist altra preocupació qu' enviar á Espanya y els espanyols á la patria celestial en cos y ànima!

REUS, 27 de novembre

En aquesta ciutat 25 escarabats units á uns quants dels de armes tomar, varen anar á insultar al «Centre Republicà», capitanejats pel cabecilla Casals, que ja va lluir la cafreria durant la passada guerra.

No obstant, els fem saber que ja n' hi trobarán més els republicans ab les mans á la butxaca, com diumenje passat.

SENTMANAT, 21 de novembre

La Solidaritat mata al caciquisme, no hi ha dupte. Així s' ha demostrat en aquesta població.

Va ferse la unió entre concejals monàrquics y republicans y dona per resultat la dimissió forçosa del cacic Secretari del Ajuntament, quedant aquesta població com una basa de oli.

La qüestió es que ja l' tenim fora, que bé ns' ha fet patir prou, y lo que ha de procurar es ficar-se á casa y no tenir llengua, porque l' poble n' té la esquina pelada y es capa de passarli lo qu' ell no s' pensa.

CALAFELL, 25 de novembre

El sach de carbó d' aquesta localitat sembla que d' un quant temps ensa vulgi abusar de la bondat dels feligresos. Des de qu' ell es aquí tot lo que s' refereix á ceremonias religiosas s' ha encarit de mala manera. Els casaments eran á 8 pessetes; ara á 13.

Si això continua aixís tota la jovenalla pensa casar-se pel civil; y alashors el mossén si vol casar haurà de fer-ho ell mateix ab la seva majordoma.

HOSTAFRANCHS, 26 de novembre

El diumenje passat assistirem, invitats, uns quants barcelonins á un bateig que s' celebrà en el Papiol. Al anar á la Iglesia forem acompañants, segons costum, de la alegre quixalla hasta la porta y després l' última cadira tirarem al carrer confits, tenint la desgracia de cair en uns quants dintre l' Iglesia, lo qual irrità de tal manera al mascle negre, que sense preguntar ni avisar començà á insultar-nos sistema carreter.

Com el lloch es sagrat y tenim millor educació qu' ell, ningú contestà, quedantse ab sas valentias y un pam de nas.

RIBARROJA, 26 de novembre

Si en Torquemada pogués aixecar el cap quedaria admirat al veure de la manera que procura imitar el señor Jutje d' aquesta població.

LA CARICATURA AL EXTRANGER

El Pare Etern, anticlerical

—¿Hi hem d' intervenir?

—Sí, sí!... Enviém la nostra santa benedicció... á la República francesa.

De L. Llano

L' altre dia s' presentà á casa del propietari allò ahont està instalat el Centre Republicà exigintli vintiquatre pelles de multa, perque aquest no s' va volquer treure la gorra en el moment de passar la professió per davant de casa seva; dihidren ademés que si no s' escoltés als que s' escolta no li passarien aquestes coses.

Y ara vosté, senyor Jutje, si no vol escoltar-me no m' escolti, però ja que té l' abogat á casa, fassí el favor de preguntar-li lo que diu l' article 11 de la Constitució, y de aquesta manera no s' veurà un'altra volta precisat á haver de demostrar l' amor al próxim ab tanta rabia.

TARRAGONA, 25 de novembre

Anit va donar-se la primera conferència d' una sèrie que han de celebrar-se en el Centre Federal d' aquesta ciutat. Els federals tarragonins, al organizar aquests actes de propaganda d' uns ideals redemptors, no s' proposan altre cosa que engranjar les files del partit, convenient ciutadans indecisos en quant á política.

L' encarregat de la primera conferència, fou el conegut regidor federal D. Pere Redón, qui va tractar de la Solidaritat Catalana, estant acertadíssim en son eloquent discurs, estudiant desde 'n fonament fins al objecte primordial de la Solidaritat, y elogiànt com se mereix. Va ser molt aplaudit pel nombrós públic que va assistir.

S' anuncia la segona conferència, de la que se n' ha encarregat el jove En A. Ribas Llagostera, qui ha escrivit per desarrullar el tema *Doctrina federal*.

Avant sempre per aquest camp!

CORNELLÀ, 24 de novembre

El rector d' aquest poble, mossén Jaume III, ha fet una raretat que si tussa un xich mes s' haurà hagut de pendre d' altra manera.

Sens demanar-se se presentà á casa d' un malalt ab l' intent que s' pot suposar; donch no l' deixaren entrar dihidren que altre feyna tenhar ab cuidarlo y que no estaven per aquestes coses. Per desgracia, á la seva hora dit malalt morí, y el mes fatímic dels allegats, s' cuidà de portar la novela al Sr. Jaume III pera que preparés l' enterrament.

Dit Jaume III contestà que no l' volia enterrar per la causa de no haver pres la comunió. Dit difunt té un germà que viu á Barcelona y cap á la tarda vingué y entrà en la que passava aná á la rectoria ab l' intent de saber el motiu del tal suspensió, contestant el merlot que: perque no havia rebut els sants sagraments y per haver-si presentat un dels vermellos á anunciarli la defunció...

Si Jaume, no s' ho prengui tan á la valenta. El vermel que diu que s' presenta á anunciarli la defunció no deu ser tan vermel com això, no l' deu conèixer; es conegut federal, y s'apaga que al formar la Junta municipal procurà un nombrament que l' afavoria en el pressupost per la subvenció de gastos á l' Iglesia, si bé per desgracia perdió la votació.

PIERA, 25 de novembre

En aquesta vila la setmana passada va fer el novenari d' ànimàs, y un merlot, que per cert no cantava gairebé, va bescantar á molts persones dignes y als periódics liberals.

Vaja, senyor rector, fassí el favor de no portar més merlots de aquesta classe, donch sembla que ho fassí expressament de portar-nos homes que injuriaran á tots els que no pensan igual qu' ells.

LLANSÀ, 26 de novembre

Dimecres de la setmana passada va corre'l rumor de que l' que s' escriu las cartas á LA CAMPANA, conegut per Xech de Llansà, s' havia penjat. Sapiguent tan bonas notícies, tots els fregalls de sagristia, bonyets barrincolones y demés brutícia clerical, se fregavan las mans de gust. Els cataus de fantasmas religiosos estaven animadíssims. Pobra gentusa! Pobres tarlanas! Y qué prompte van quedar estrellades les seves alegrías, al veure que tornava á passejarse en Xech de Llansà pels carrers del poble, altra vegada. Fins la mare de Déu de les Candles, al veure que se l' havien rifada ab aqueixa falsa notícia, de una mica més cau en basca.

Als vehins de Béjar

!Adeu siau, vehins de Béjar!
Feu bé en demaná al Mon Nou
el pa que l' terré hont pasquereu
us nevy aguay desdenyós.
L' ancell, quan menjar no troba,
emriga cap á altres llochs.
!Heu de ser menos vosaltres?
!Ben fet feu d' aixecá el vol!

De lluyt dí tra dí
com uns negres, què n' heu tret?
!Què 'n queda d' aquells esforços
qu' en el camp y en el telèr
incansables prodigaren,
creyentlos trobà al fi d' ells
la natural recompensa?
!Què 'n queda á horas d' ara? Res.

Un munt de fàbricas mortas;
un desert de camps pelats;
en las ànimàs, tristesa,
en els buixos estòmachs, fam.
Ni una llum que us donqui rumbo,
ni una esperança en demà...
!Magnífich, sustancios premi
d' una vida de traball!

Tancadas totes las portas,
cansats ja d'

Si aquést s'alia ab fulano,
si aquell està disgustat,
si aquell altre busca forças
per tirar à un ministre abaiç.
Qué pensa tal personatje,
qué díu aquell diputat...
isixó es lo que 'ls interessa
als nostres braus gobernants!

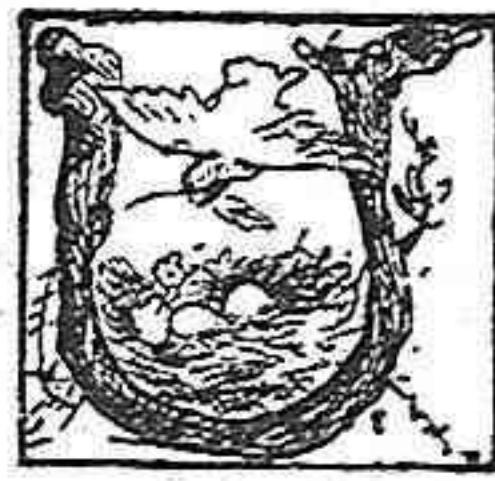
En aquesta espessa atmòsfera
d'apatia y mala fè,
el fatal nulla est redemptio
esta pronunciad fi temps.
¿Qué podràs esperarhi
entre aquests polítics vells
aptes sols pera obrir fossas?
¡Feu molt bé emigrant, molt bé!

¡Adeu siau, veïns de Béjar!
Aneu á buscá al Nou Mon
el pa que á la vostra patria.
no podeu trobar en lloc.
Del modo que van las cosas,
no hi estaré molt temps sols.
Vosaltres sou la vanguardia,
¡poch á poch hi vindré tots!

C. GUMA

Qui sigui confrare...

QUENTO QUE POT SERVIR DE SUPLEMENT AL PROTOCOL DE LA CONFERENCIA D' ALGECIRAS

NA vegada era un moro que està tranquilment assentat al peu d'una palmera de la seva terra, se veié sorpres ab la presència d'un europeu que, la escopeta al bras y la canana ben proveïda, acabava de plantàrseli al davant com si hagués sortit per escotilló.

—Deu te guard—digué l'extranger, saludant al moro ab més arrogància que cortesia.

—Alàh t' protegeixi—va respondreli l'africà, saludant també á la seva manera.

—No sabs per qué vinch?

—El moro entén el llenguatge dels astres, llegeix les petjades impreses en l'arena, endavina la proximitat del lleó; pero á penetrar en las intencions dels homes no hi alcansa.

Vinch pera posarles els peus á rotillo.

—Holà... ¿Y aixó?

—La Europa està escandalitzada de la teva mala conducta y creu qu' es ja arribada l'hora d'imposar l'ordre en aquest país.

—¿Y quinas queixas ne té l'Europa de nosaltres?

Moltas y graves. El vostre intolerable fanatisme, l'estat de perpetua discordia en que viviu, la falta de respecte als extrangers que us visitan... Tot això ens ha donat el convenciment de que, sense la nostra intervenció, els mals que afigeixen á aquest imperi jamay tindrán cura.—

Rumí el moro un moment com si sospesés les paraules que l'europeu acaba de proferir, y respongué ab molta calma:

—No negaré la relativa certesa d'algunes de las teves manifestacions; pero cada hú á casa seva s'entén y balla sol, y si á l'Europa no li plau la nostra conducta, res més senzill ni més descansat per ella que deixarnos estar, borrharnos de la seva memòria y no voler saber res de nosaltres.

—Pobre moro!—exclamá l'europeu ab posat de llàstima:—Per lo que's veu, encare ignoras lo qu' es el concert universal y las naturals conseqüencies que d' ell se'n derivan. Ja s' ha acabat aquell temps en que las nacions podian viure aisladas y sense necessitat de donar als de fora el menor compte dels seus actes. Tú 'ns molestas, tú 'ns contrariás, tú 'ns disgustas, y Europa, per lo tant, te'l dret d'imposar un cambi de vida més en armonia ab las conseqüencies de la comunitat.

—El dret de la forsa ¿eh?

Anoménal com vulguis, que per qüestions de nom no hem de renir.

—Donchs bé, escolta. Jo, moro y salvatge com soch, segueixió també el curs de las cosas de fora y sé que no es or tot lo que llí y veig que no està l'Europa completament lliure de las tacas que al demunt meu tant semblan indignarla.

—¿Y qué?

—En un llibret castellà que un dia caygué á las meves mans per carambola, vareig llegirhi dos versos que may més he olvidat:

«Procure ser en todo lo posible,
el que ha de reprender, irreproducible.»

Jo, donchs, confessant humilment que la existència que aquí porto dista molt de ser exemplar, aguantaré y fins, si tan bé arribeu á ferlo, agrabré coralment que un poble sabi, gran, perfecte, vingui á modifícame las costums, á arrancarme las punxes que cubreixen el meu cos, á desvaneixes las sombras que enrotllan la meva intel·ligència; pero...

—Pero... Acaba.

—Pero si veig que la nació que l'Europa envia aquí ab la missió de civilisar-me mereix que avans la civilisatión á n'ella; si observo que també, com jo ho soch, en la fanàtica, atrassada y juguet d'intestines perturbacions; si comprench que l'mestre que se'm destina ha anat poch temps á estudi, li diré que per aquest viatge no 'n necessitaven alforjas y li aconsellaré que avana de volgut arreglar la casa dels altres procuri primerament arreglarse la seva. ¿Ho tens entés?

—Perfectament!—va respondre l'europeu, baixant el cap.

—Saludant al moro, que ab tota tranquil·litat esperava d'ell una réplica més extensa, girà qu'à y se'n entornà per ahont havia vingut.

Y aquí está el quento acabat.
Qui tingui am ja haurà pescat.

FANTÀSTICH

Las úniques coses que al món hi ha segurament son la mort y las contribucions.—B. Franklin.

RUIDOSA CAMPANYA PARLAMENTARIA

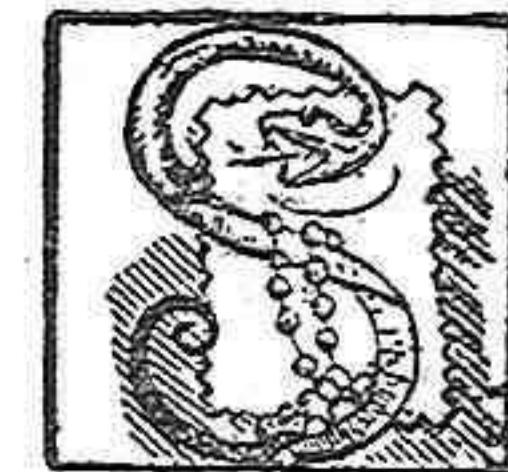
Els quatre diputats republicans portuguesos

ANTONI J. D' ALMEIDA.—JOAN DE MENEZES.—ALFONSO COSTA.—ALEJANDRO BRAGA

Aquests son els diputats que en la memorable sessió del dia 21 atacaren tan violentment á la monarquia portuguesa. En Braga y en Costa siguieren expulsats de la Càmara per la forsa pública.

REPÒS

R. Manzano. Ningú s'explica que no's compleixi el decret del ministre de la Gobernació ordenant una investigació en l'Ajuntament de Granollers, hont assegurant que han passat coses molt cresps.

Vosté dirà, sens dupte, que'l Sr. Travé es prou través pera travarlos. Pero quan se tracta de qüestions de moralitat y de justicia, no hi han de valgues travessos ni travessuras, ni trabas de cap mena.

—Estima vosté, Sr. Manzano, la seva reputació de home just y imparcial? Donchs entençui de una vegada que aquestas coses no n'hi ha prou ab dirlas: es necessari demostrarlas.

Alsa, donchs, á Granollers: á cassar tarquistas!

Un dato pera la història:

Quan el rey va sortir de cassera á Daimiel, l'avi López Domínguez li va preguntar:

—¿Cuando piensa S. M. regresar?

—Cuando lo tenga por conveniente—li va responder D. Alfonso ab sequedad.

Y es fama que l'avi López Domínguez, sentint

unas grans pessigollas al nas, va tenir necessitat de moçarse.

Els estudiants de Medicina de Barcelona han donat una llissó al govern.

Tres plassas vacants de professors auxiliars s'han cubertes respectivament pels fills del catedràtic Sr. Morales, del rector de la Universitat, Doctor Bonet y del ministre de Instrucció Pública, Sr. Jimeno. Tots tres son joves, y no tenen altre mérit que l' de ser fills de sos respectius pares, els quals per aquesta porta falsa tractaren d'encaixarlos dintr del professorat.

Els estudiants de Medicina, defensors de la dignitat professional, van declarar-se en huelga.

Qui ho havia de dir que 'ls estudiants arribaran á donar llissóns als catedràtics, als rectors de las Universitats y fins als ministres de Instrucció Pública!

Y llissóns de decoro y de moralitat professional!

Molt bé, minyóns, per haver sigut vosaltres els que haveu comensat á posar càtedra de aqueixas assignaturas!

Al últim els tres fills dels seus distingits papás, donantse per prou instruïts, varen presentar la dimissió del càrrec.

L'any 89 se va perdre á la badia de Subic (Filipinas) un barcot de guerra de mala mort titulat Marqués de la Victoria.

Y segueix rebent

—¡Mala negada!... ¡Hasta á Portugal m' han coneugut!

Apesar de lo qual, fins quatre anys després de aquesta perdiu, l'Estat va abonar tots els gastos, com si el barco continués navegant.

Si á lo menos una part de aquests gastos s'ha guessin esversat en mantenir á presidi als autors de tals despilfarros!

Lladres en quadrilla á Andalusia; lladres en quadrilla á Huesca; lladres en quadrilla de tant en tant, en la comarca del Llobregat, á las mateixas portes de Barcelona...

Els lladres son els únichs que trballan á la segura, exercint una industria que no està subjecta á contribució de cap mena.

Ab ells y altres que també roban, sense necessitat de sortir á la carretera, està ben vista la sort d'Espanya. La mateixa que la de Jesucrist, que morí crucificat entre lladres.

L' altre dia va celebrar-se ab un banquet el 77 aniversari del general López Domínguez.

M' agradaria saber una cosa: si van servirli el xampeny ab biberón.

Dels dos héroes republicans del parlament portugués l'un se diu Costa y l' altre Braga.

Si semblan dos noms fets expressos.

Perque ab homes tan bragats, lo qu' es la dinastía de Braganza, sabrà lo que li costa l' oposar-se á la empenta republicana del poble de Portugal.

Un dels fills del ministre de las sis erres acaba de pescar una breva de 10,000 pessetas á la Cerillera.

Una breva de dos mil duros y las cerillas de franch per encendre sempre que se li apagui.

Vaja, es una gran cosa tenir al papá ministre.

**

Y ara un consol pels consumidors.

Cada vegada que trobin curta la capseta de cerilles, que será cada cop que n'encetin una, pensin ab el fill del ministre de las sis erres, y diguin:

—En aquest móu no's pert may res; y la llum que als uns els hi falta, els altres la troben.

En Nocedal, en plé Saló de Conferències, li va dir a n' en Dávila:

—Cóm vol vosté que cregui ab el seu anti-clericisme, si la seva senyora'l fa anar cada dia á missa y á las rogativas pera que no s' aprobi la Lley de Asociacions?

Lo més particular es que aixó no es una xansa com sembla á primera vista, sino que l'Sr. Dávila té oratori y capellá á casa, y viu en las més cordials relacions ab las congregacions religiosas.

Ab això sols n'hi ha prou pera veure que Espanya es la terra clàssica de la parodia y la caricatura. En Dávila es el nostre Petit Combes.

L' Odón de Buén, en el meeting del diumenge va consignar que considerantse insultat en la persona de la seva esposa, per l'arquebisbe Guisasola, si aquest mestre vingués algú dia á Barcelona, tindrà el gust de ventarli una plantofada.

Y nosaltres picaríam de mans!

Perque no han de ser els bisbes y arquebisbes els únichs que han de tenir el privilegi de confirmar.

També de haverhi confirmacions lliure-pensadoras, may siga sino en cumpliment del antich rei: «Dende les dan, les toman.»

Caballers: Antoni Perlací, Un anti-navarrorreverteista, Lluís Forcada, Un anti-maurista, J. C. Sereno, Juan Serra, Pepe el Tranquilo, y Un del barraló: No hi ha res que surti.

Caballers: Miquel Roca (a) Calet, Musclús, Arcadi Guasch, Tres Calandris de Masnou, R. A. (a) Pau de las Calsas Curtas, N. Mutsu-Hito, Moka Sotxa y C., A. Carrascal, Juan López Comas, y Enrich Bonagarriga (a) Suat: Pot anar.

Caballer: A. Sadao Tobir: Aquests cantars son per una guitarra esquerda. —Juan Figueras: No hi ha una falta, que n'hi han molts. —Un fart de monjetes: Ven' aquí perque li surten aquests versos... menjant tants monjetes. —Antoni Feliu: Té'l defecte de las assonancies, qu' en un gran defecte. —Germans Branera: Els Quintero m' entusiasmam més. —Manel del Picadero: ¡Quina Tardor tant trist!.. ja ho pot dir. —José Palau: Celebrando. —A. C. P.: Vosté es capase de fer felí al home que la comprenGUI. Lo difícil es comprendrelo. —Tamenbir: Si hi cab... posser sí. —J. S. de Clabellina: Es curta però... es dolenta. —El company Ribalta: No passa. —M. Puig y Capot. —Y d' això n' diu inspiració poètica!.. Vaya buenas! —R. Aregall: Déixim perendre nota... per si de acá. —J. Pont y Espasa: Gracias y rebut. —L. Jo-cooren: No 'ns convé. —J. N. y P.: S. Vicens dels Horts: No 'ns podém entretanir en explicar particularment coses que son per tothom claras com l'ayga. —Casimir Aregall Massip: Ja es poètic, ja, tot aixó... però també es ripiós. —Fidel Delfí: Gracias per l'enviò. Ho llegiré ab calma. —J. C. A. P., J. C. M., J. G., J. M., J. T., y A. P. T.: No podém publicar las cartas que 'ns remeten, per varias raons.

Llegeixin aixó:

Están molt adelantats els treballs d'impressió del

ALMANACH

DE
LA CAMPANA DE GRACIA
pera 1907

Queda oberta pera 'ls Corresponsals la llista de pedidos.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch Lorilleux y C°